

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2015. május 26.
(OR. en)

9242/15

DEVGEN 82
SOC 348
ACP 86
ONU 71
RELEX 427

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács következtetései a nemek közötti egyenlőség szempontjainak a fejlesztés terén történő érvényesítéséről

A Tanács 2015. május 26-i ülésén elfogadta az e feljegyzés mellékletében foglalt tanácsi következtetéseket.

**A Tanács következtetései a nemek közötti egyenlőség szempontjainak a fejlesztés terén
történő érvényesítéséről**

1. A nemek közötti egyenlőség, az emberi jogok, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának erősítése szempontjából a 2015-ös év kiemelt jelentőséggel bír globális szinten, a 2015 utáni időszakra vonatkozó fejlesztési programról szóló kormányközi tárgyalások fényében. Különös figyelmet kell fordítanunk a nők és lányok jogainak előmozdítására és érvényesítésére, nem utolsósorban mivel idén ünnepeljük az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1325. számú, a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló határozatának 15., valamint a pekingi nyilatkozat és cselekvési platform 20. évfordulóját. A Tanács megerősíti, hogy elkötelezett a Pekingi Cselekvési Platform, a kairói cselekvési program, valamint az azok felülvizsgálatáról szóló konferenciák eredményeinek végrehajtása, továbbá a nőkkel szembeni hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény szerinti kötelezettségek teljesítése mellett. Üdvözli továbbá a Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottság 59. ülésén elfogadott politikai nyilatkozatot és az arra vonatkozó felhívást, hogy a nők és a lányok tekintetében is maradéktalanul, azonos feltételek mellett érvényesüljenek az emberi jogok és alapvető szabadságok, valamint hogy teljes életük során megvalósuljon a nemek közötti egyenlőség és a nők és lányok erőteljesebb társadalmi szerepvállalása.
2. A fejlesztés európai évének keretében a Tanács elnöksége 2015. március 2-án magas szintű találkozót szervezett Rigában „a nők társadalmi szerepvállalásának növelése és a fenntartható fejlődés” témakörében: ez lehetőséget kínált a politikai lendület megújítására és arra, hogy az Unió megerősítse szilárd elkötelezettségét a nemek közötti egyenlőség, a társadalmi igazságosság, a megkülönböztetésmentesség és az emberi jogok mellett.

3. Az Unió és tagállamai továbbra is elkötelezettek valamennyi emberi jog mindenkre kiterjedő előmozdítása, védelme és tiszteletben tartása mellett. A Tanács üdvözlí, hogy az EU és tagállamai vezető szerepet játszanak a nők és lányok jogait, a nemek közötti egyenlőséget, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának erősítését előmozdító nemzetközi kezdeményezések támogatásában, és felszólítja az érintetteket az ENSZ-szervekkel, különösen a „UN Women”-nel, valamint az egyéb érintett nemzetközi fórumokkal és szereplőkkel folytatott együttműködés és koordináció folytatására. A nőügyi szervezetek kulcsfontosságú partnerei az Uniónak abban a törekvésben, hogy teljes körűen érvényesüljenek a nők és a lányok jogai, a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelése.
4. A Tanács hangsúlyozza, hogy nagyratörő célokat kell kitűzni és a sztereotípiák ellen ható szemléletmódot kell kialakítani annak érdekében, hogy kezelni lehessen a nemek közötti egyenlőtlenség, valamint a nőkkel és lányokkal szembeni megkülönböztetés és erőszak mögöttes okait és kockázati tényezőit. A Tanács ismételtén kijelenti, hogy a nők és lányok jogainak, a nemek közötti egyenlőségnek, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalása erősítésének a 2015 utáni időszakra vonatkozó menetrend középpontjában kell állnia mind önálló célként, mind pedig olyan horizontális kérdésként, amelyet be kell építeni a fenntartható fejlesztési célok mindegyikének célértékeibe és mutatóiba. Emellett központi elemét kell alkotnia a 2015 utáni időszakra vonatkozó menetrend pénzügyi és nem pénzügyi végrehajtási eszközeinek, valamint a menetrend felülvizsgálati, nyomon követési és elszámoltathatósági mechanizmusainak is. A Tanács kiemeli továbbá, hogy összhangot kell teremteni a fejlesztésfinanszírozással, különösen a 2015 júliusában Addisz-Abeában megrendezendő harmadik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencia fényében.
5. A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemek közötti egyenlőség egyszerre önálló cél és a fenntartható fejlődés megvalósításának egyik eszköze, továbbá kiemeli, hogy a nők és lányok jogaira, a nemek közötti egyenlőségre, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának erősítésére vonatkozó nagyratörő célokhoz megfelelő pénzügyi és nem pénzügyi végrehajtási eszközöket kell hozzárendelni, valamint hogy ezek megvalósításához minden szereplő részéről és minden szinten erős politikai elkötelezettségre van szükség. A nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését szolgáló konkrét intézkedéseket kell hozni a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő szakpolitikák, programok és szabályozások végrehajtása és javítása céljából, többek között a költségvetés-tervezés során figyelembe kell venni a nemek közötti egyenlőség szempontját és törekedni kell az egyenlőtlenségek felszámolására.

6. A Tanács kiemeli, hogy a nők és lányok jogai, a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának erősítése az Unió külső tevékenységének és fejlesztési együttműködésének politikai prioritása, és hogy azt kivétel nélkül minden területen meg kell erősíteni és következetesen alkalmazni kell. A Tanács emlékeztet arra, hogy háromágú megközelítés alkalmazására van szükség, amely hatékonyan érvényesíti a nemek közti egyenlőség szempontját az Unió fejlesztési politikáinak és programjainak minden szakaszában, a közös programozási folyamatokban, a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos különleges intézkedésekben és az összes partnerországgal folytatott politikai és szakpolitikai párbeszéd során.
7. A Tanács kiemeli, hogy az Unió belső és külső politikáiban minden szinten következetesen ki kell állni a nők és lányok jogainak, valamint más csoportok, például az LMBTI-személyek jogainak teljes körű érvényesítése mellett. Ezen belül is a Tanács ismételten kijelenti, hogy biztosítani kell a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát, valamint az összhangot az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó új cselekvési terv, „A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése a fejlesztési együttműködés keretében” című jelenlegi cselekvési terv utódja, az 1325. sz. és az 1820. sz. ENSZ-BT határozatok uniós végrehajtására vonatkozó átfogó megközelítés, a 2015 utáni időszakra szóló, a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó uniós szakpolitikai stratégia és az Európa 2020 stratégia féldícs értékelése között.
8. A Tanács ismét kijelenti, hogy a Unió és tagállamai elkötelezettek a nőkkel és lányokkal szemben alkalmazott megkülönböztetés minden formájának megszüntetése mellett, többek között a nőket hátrányosan megkülönböztető jogszabályok, szakpolitikák és normák, valamint az olyan gyakorlatok megszüntetése révén, melyek a társadalom bármely szintjén akadályozzák a nőket abban, hogy korlátozások nélkül részt vegyenek a politikai, gazdasági és társadalmi életben, illetve befolyást gyakoroljanak ezekre. Különös figyelmet kell fordítani továbbá a nőket és lányokat halmozottan érő hátrányos megkülönböztetésre és a marginalizálódásukra.
9. A Tanács megerősíti a nők elleni erőszakról, valamint a nőkkel szembeni megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemről szóló uniós iránymutatások teljes körű végrehajtásának fontosságát. Az Unió és tagállamai elkötelezettek a nők és lányok ellen akár a nyilvános térben, akár a magánéletben elkövetett erőszak minden formájának felszámolása mellett, ideértve az emberkereskedelmet, a családon belüli erőszakot, a női nemi szervek megcsonkításához hasonló káros gyakorlatokat, illetve a gyermek-, korai és kényszerházasságok gyakorlatát. Különös figyelmet kell fordítani a konfliktus- és konfliktus utáni helyzetekben elkövetett nemi alapú erőszakra, ezen belül a szexuális erőszakra.

10. A Tanács továbbra is elkötelezett valamennyi emberi jog előmozdítása, védelme és tiszteltetés mellett, valamint a Pekingi Cselekvési Platformnak, a nemzetközi népesedési és fejlesztési konferencia cselekvési programjának és az ezek felülvizsgálatáról rendezett konferenciák eredményeinek teljes körű és hatékony végrehajtása, továbbá ezzel összefüggésben a szexuális és reprodukciós egészség és jogok érvényesítése mellett. Mindezek fényében a Tanács megerősíti, hogy az EU elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukciós egészsége felett – megkülönböztetéstől, kényszerszertől és erőszaktól mentesen – teljes ellenőrzést gyakoroljon, továbbá arra vonatkozóan szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon. A Tanács továbbá kiemeli, hogy egyetemes hozzáférést kell biztosítani a szexuális és reprodukciós egészséggel kapcsolatos jó minőségű, megfizethető és átfogó információkhoz, oktatáshoz – ezen belül is az átfogó szexuális neveléshez – és egészségügyi ellátáshoz. A Tanács felkéri az összes európai intézményt, hogy folytassák ez irányú munkájukat, a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia elveivel összhangban. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy jobban megértsük, hogy a szexuális és reprodukciós egészséggel és jogokkal kapcsolatos elemek hogyan illeszkednek az EU fejlesztési politikájába, és felkéri a Bizottságot, hogy erről a kérdésről egy éven belül tegyen jelentést a Tanácsnak.
11. Az Unió tudatában van a béke, a biztonság, a fejlődés és a nemek közti egyenlőség közötti összefüggéseknek, valamint annak, hogy a nők milyen szerepet játszanak a konfliktusok megelőzése és megoldása terén, a békétárgyalásokon, a közvetítésben és a béke megteremtésében. Az Unió elkötelezetten támogatja a nők részvételének növelését a békétárgyalásokon és a béketeremtésben, elsősorban azáltal, hogy támogatást nyújt a civil társadalomnak és a helyi nőszervezeteknek.

12. A Tanács ismételten kijelenti, hogy az Unió szilárdan elkötelezett az 1325. sz. ENSZ BT-határozat teljes körű végrehajtása mellett, és felszólítja a résztvevőket, hogy a határozat 2015 októberében esedékes magas szintű felülvizsgálatán érjenek el nagyratörő eredményeket. A Tanács kiemeli, hogy további lépésekre van szükség ahhoz, hogy a békével és a biztonsággal kapcsolatos uniós menetrend minden szakaszába, elemébe és eszközébe beépüljenek a nemek közötti egyenlőség szempontjai, továbbá hogy a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) keretében folytatott missziók és műveletek során fokozni kell a szakértelmet és növelni kell az erőforrásokat, valamint arra ösztönzi az érintetteket, hogy mennyiségi és minőségi referenciaszintek és célértékek alkalmazásával kövessék nyomon a teljesítményüket. Üdvözlí, hogy a főképviselő/alelnök az EKSZ soron következő felülvizsgálatának keretében az 1325. sz. ENSZ BT-határozattal és a nemekkel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó magas szintű tevékenységet kíván elindítani.
13. A Tanács megállapítja, hogy a nőket és a lányokat aránytalanul érinti a globális élelmezés- és táplálkozásbiztonság hiányának mértéke és a természeti, illetve ember okozta katasztrófák hatása. A Tanács kiemeli annak fontosságát, hogy kellő figyelmet kell fordítani e hatásokra egyrészt a humanitárius szükséghelyzetekre adott uniós válaszingtezkedésekben, másrészt a tágabb fejlesztési politikában és programozásban, ideértve a katasztrófakockázat-csökkentést is. A Tanács továbbá megállapítja, hogy a nők élelmiszer-termelőként, különösen mezőgazdasági kistermelőként központi szerepet töltenek be.
14. A Tanács rámutat annak fontosságára, hogy holisztikus és inkluzív megközelítést kell alkalmazni annak érdekében, hogy a nők és lányok jogait és a nemek közötti egyenlőséget előmozdítsuk, valamint a nők és lányok szerepvállalását az összes társadalmi rétegben és egész életük során megerősítsük, a magán- és állami szereplőkkel kialakított, több érdekeltet bevonó partnerségekre alapozva, ideértve a civil társadalmi szervezeteket, az emberijog-védőket, a szakmai szervezeteket, a magánszférát és a tudományos köröket.
15. A Tanács hangsúlyozza, hogy fontos előmozdítani a nők teljes körű részvételét és vezetői szerepvállalását a döntéshozatal valamennyi szintjén a politikai, a gazdasági, az állami és a magánéletben egyaránt. A Tanács kiemeli, hogy elő kell mozdítani és védeni kell a kollektív fellépés lehetőségeit és a civil társadalom tevékenységét, ideértve a nem kormányzati szervezeteket, továbbá a nőszervezeteket és közösségi alapú szervezeteket, melyek célja kiállni a nők jogaiért, valamint előmozdítani a nemek közötti egyenlőséget és a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának megerősítését.

16. A Tanács kiemeli, hogy fontos befektetni abba, illetve biztosítani azt, hogy a nők és a lányok számára igénybe vehető és elérhető legyen a méltányos és színvonalas alap-, közép- és felsőfokú oktatás, a biztonságos, méltányos és a nemekkel kapcsolatos sztereotípiák ellen ható tanulási környezet, a technikai és szakképzés, valamint az egész életen át tartó tanulás lehetőségei.
17. Ezenfelül a Tanács rámutat arra, hogy fontos biztosítani a nők és lányok számára, hogy elégséges mértékben és ténylegesen igénybe vehessenek más színvonalas alapszolgáltatásokat is, ideértve az egészségügyi ellátást, ezen belül is a HIV/AIDS-szel kapcsolatos megelőzésre, kezelésre, beteggondozásra és - támogatásra vonatkozó szolgáltatásokat, illetve a tiszta víz és a megfelelő higiéniai feltételek elérhetőségét.
18. A Tanács megállapítja, hogy a nők gazdasági szerepvállalásának megerősítése önmagában is cél, valamint a fenntartható fejlődés és az inkluzív növekedés megvalósításának is előfeltétele. A Tanács hangsúlyozza, hogy a magánszféra kulcsszerepet játszik abban, hogy pénzügyi támogatást, képzést és foglalkoztatási lehetőségeket biztosítson a nők számára, valamint hogy előmozdítsa a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő vállalati társadalmi felelősségvállalást. A Tanács kiemeli, hogy támogató környezetet kell teremteni, elsősorban azoknak a társadalmi és jogi akadályoknak a felszámolásával, melyek meggátolják a nőket abban, hogy a termelőeszközöket, így termőföldeket és más természeti és gazdasági erőforrásokat igénybe vehessenek, előmozdítva a nők minden korcsoportja számára a pénzügyi inkluzivitást és megfelelő és könnyen igénybe vehető szociális védelmi rendszereket, továbbá tisztességes munkanormákat, ideértve azt, hogy egyenlő munkáért egyenlő bér járjon. A Tanács továbbá rámutat, hogy fontos támogatni a nők vállalkozói szellemét, többek között inkluzív pénzügyi és üzleti fejlesztési szolgáltatásokkal, eszközökkel és képzéssel, valamint segítő technológiák, így ikt-k alkalmazásával.
19. A Tanács kiemeli, hogy be kell vonni a férfiakat és fiúkat, és ösztönözni kell őket, hogy aktívan és felelősségteljes részvételükkel támogassák a magatartásformák megváltoztatását, kezelve a diszkriminatív társadalmi normákat és küzdve a nemi sztereotípiák ellen. A Tanács különösen hangsúlyozza, hogy el kell érni a nem fizetett gondozás és a házimunka elismerését, illetve nők és férfiak közötti egyenlő megosztását, valamint a háztartásokban az egyenlő döntéshozatalt. Ezzel kapcsolatban a Tanács hivatkozik az idevágó ILO-egyezményekre is¹.

¹ 100., 111., 183. és 189. ILO-egyezmény.

20. A Tanács kiemeli, hogy tovább kell erősíteni a nemek közötti egyenlőséggel és a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának megerősítésével kapcsolatos munkát a fenntartható fejlődés valamennyi területén, ideértve az éghajlatváltozást, a makrogazdasági politikát, a munkaerőpiacot, a magánszektor fejlesztését, a kereskedelmet, a megélhetést, a mezőgazdaságot, az energiát, a szállítást/közlekedést, az infrastruktúrát és a városfejlesztést is.
21. A Tanács nyugtázza „A nemek közötti egyenlőség és a nők szerepének erősítése a fejlesztési együttműködésben” című, a 2010–2015. évi időszakra vonatkozó uniós cselekvési terv végrehajtásáról szóló negyedik jelentést², amely a 2013 júliusától 2014 júniusáig terjedő időszakot fedi le. A Tanács üdvözli, hogy egyes területeken, így a politikai párbeszédet, a koordinációt, a partnerségeket és a 2015 utáni időszakra szóló menetrenddel kapcsolatos határozott uniós álláspontot illetően sikerült eredményeket elérni. Azonban a Tanács aggályokat fogalmaz meg azzal kapcsolatban, hogy nagyon lassan halad és nem fejeződött be a cselekvési terv végrehajtása, és hogy egyes kérdésekben, így a nemekre vonatkozó elemzést, a statisztikát, a monitoringot, a pénzügyi nyomon követést, a teljesítést és a hatást illetően nem történt előrelépés. A Tanács sürgeti a Bizottságot, hogy hajtsa végre a jelentésben megfogalmazott ajánlásokat, és érdeklődve várja a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó jelenlegi cselekvési terv végrehajtásáról szóló zárójelentést.
22. A Tanács ezenfelül üdvözli a partnerországokban a nemek közötti egyenlőséghez és a nők társadalmi szerepvállalásának erősítéséhez nyújtott uniós támogatás 2007–2013-as időszakra vonatkozó értékeléséről szóló jelentést. A Tanács nyugtázza a jelentés megállapításait és következtetéseit, és sürgeti a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy hajtsa végre a főbb ajánlásokat, különösen a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó jelenlegi cselekvési terv utódjával kapcsolatos ajánlást, egy teljes körű igazgatási válaszingázkodéssal kezdve. A Tanács aggályosnak tartja a legtöbb uniós küldöttség teljesítményét, mivel azok nem veszik kellőképpen figyelembe a nemek közötti egyenlőséget, például az eredményorientált monitoring keretében nem hajtják végre a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos kötelező értékeléseket.

² ST 5732/15.

23. A Tanács kijelenti, hogy a Bizottságnak és az EKSZ-nek újbóli elkötelezettséggel határozottabb irányító szerepet kell játszania a nemek közötti egyenlőség megvalósítására, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalására vonatkozó uniós célkitűzéssel kapcsolatban. A Tanács kiemeli, hogy a nemek kérdését prioritássá kell tenni, ösztönözni kell a bevált eljárások használatát, meg kell erősíteni az elszámoltathatóságot és az átláthatóságot, és biztosítani kell, hogy minden programozási döntés tényeken alapuljon és eredményekhez kötődjön. A Tanács felkéri a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy jelentősegteljesebb lépéseket tegyen az uniós képviseletek szerepének és felelősségének megerősítésére, és hogy a nemekre vonatkozó magas színvonalú elemzést mint az országszintű stratégiák, a programozás, illetve a szakpolitikai és politikai párbeszéd alapját kezelje prioritásként, illetve fektessen be abba.
24. A Tanács kiemeli a stratégiai monitoring, értékelés és nyomon követés fontosságát, és azt, hogy az eredmények érdekében egyértelműbbé kell tenni és meg kell erősíteni a jelentéstételt, ideértve a statisztikákat, az elszámoltathatósági szabályokat és az igazgatási válaszingázkedéseket. A Tanács hangsúlyozza, hogy egyértelmű célokat és értelmezhető tartalommal bíró indikátorokat kell meghatározni, nemre, életkorra és más tényezőkire lebontott adatok alapján mérve, továbbá javítani kell a költségvetési allokációk és kiadások, illetve eredmények mérésének nyomon követésén. Ezzel párhuzamosan szoros és konzisztens kapcsolatokat kell keresni a 2015 utáni időszakra szóló menetrend, illetve a nemzetközi együttműködés és a fejlesztési eredmények számára kialakított új uniós keret között. A Tanács kiemeli, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a nemek közötti egyenlőségre az eredmények uniós keretében, és felkéri a Bizottságot, hogy tegyen jelentést a nemre és életkorra lebontott mutatók alapján.
25. A Tanács kijelenti, hogy határozottabb, fokozottan stratégiai és emberi jogokon alapuló megközelítésre van szükség, mely a sztereotípiák ellen ható kulcsfontosságú prioritásokat foglal magában a nemek közötti egyenlőtlenség, illetve a nemek közötti egyenlőség terén meglévő hiányosságok felszámolása céljából, valamint a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának megerősítése, illetve alapvető szabadságaik és emberi jogaik teljes körű megvalósítása érdekében. A Tanács érdeklődve várja a nemekre vonatkozó jelenlegi cselekvési terv ambiciózus és robusztus utódját, mely a 2016–2020-as időszakra szól majd. A Tanács hangsúlyozza, hogy a nemekre vonatkozó jelenlegi cselekvési terv keretében elért eredményekre kell építeni, megtartva annak háromágú megközelítését, alkalmazni kell a levont tanulságokat, és maradéktalanul rendezni kell a fennmaradó hiányosságokat és kihívásokat, valamint az eredményekre kell koncentrálni. A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy a nemekre vonatkozó jelenlegi cselekvési terv utódja az EU külső tevékenységének teljes körét tükrözze. A Tanács üdvözli és tovább ösztönzi az EU és tagállamai által elfogadott inkluzív megközelítést, és érdeklődve várja a munkacsoport által a nemekre vonatkozó új cselekvési terv előkészítése érdekében most folytatott munka eredményét.

26. A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy biztosítson elegendő pénzügyi és humán erőforrást, hogy maradéktalanul teljesíteni lehessen a nők jogaira, a nemek közötti egyenlőségre és a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának megerősítésére vonatkozó uniós vállalásokat. A Tanács továbbá ismételten kijelenti, hogy át kell alakítani az intézményi kultúrát, meg kell erősíteni a politikai irányítást és növelni kell a kapacitást, a koordinációt, a koherenciát, a kiegészítő jelleget és az elszámoltathatóságot annak érdekében, hogy az EU és tagállamai példát mutathassanak.
-